Jaarverslag 2021

Crafts Council Nederland

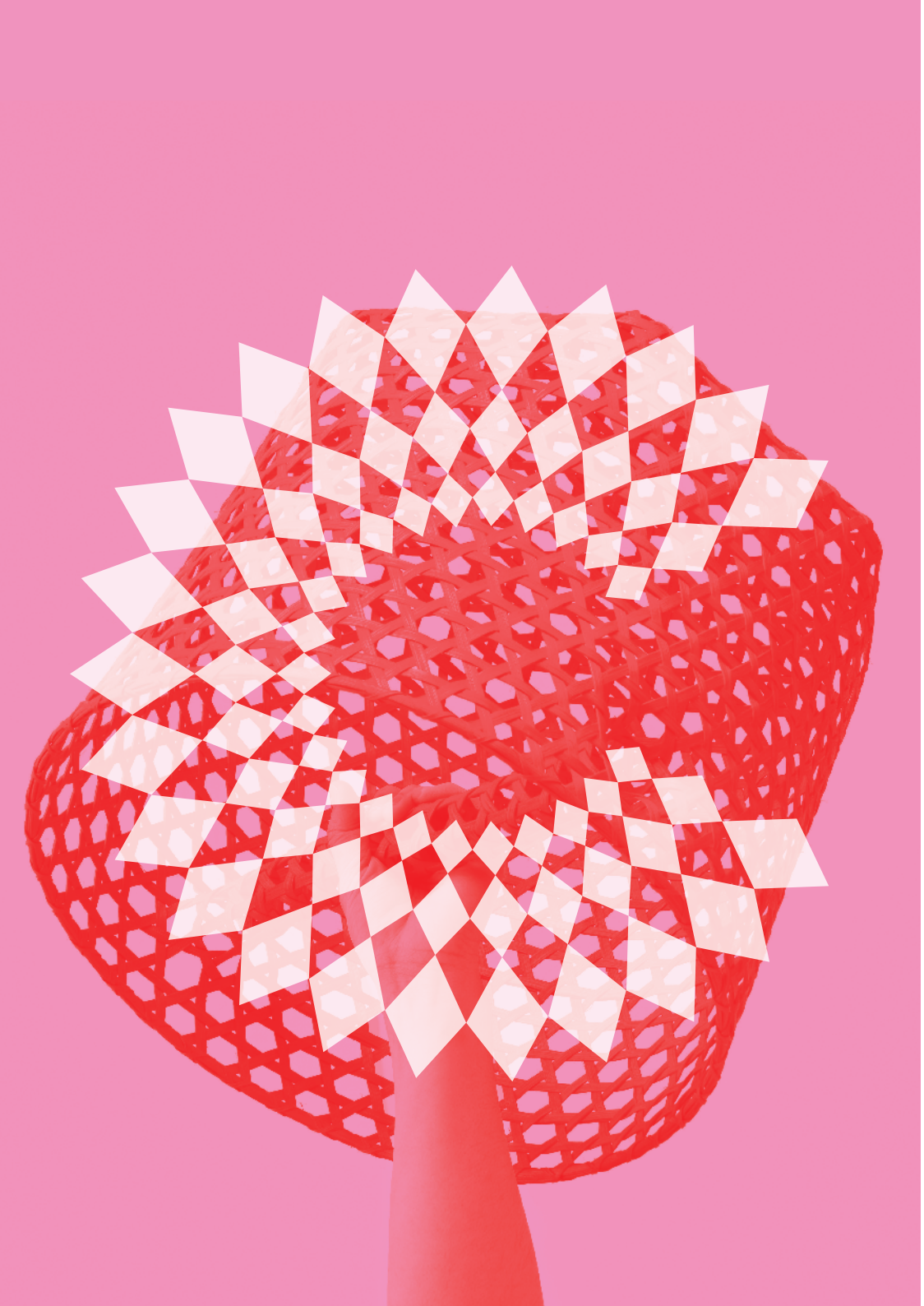

Jaarverslag 2021

Crafts Council Nederland

Voorwoord

We zijn op dit moment aanbeland in een wereld waarin materialen de leefomgeving vervuilen, grondstoffen schaars worden en de aarde uitgeput raakt. Juist in dit tijdperk van globalisering, digitalisering en robotica is het van belang de unieke menselijke eigenschappen van maken centraal te stellen. Technieken en grondstoffen zijn de basis voor de crafts en beide staan onder druk. De activiteiten in 2021 waren dan ook gericht op het herijken van onze relatie met onze eigen maakvaardigheden, maaktechnieken en materialen.

Overzicht activiteiten

In vervolg op de Community of Practice Linnen, hebben we in 2021 de Community of Practice Basketry opgezet onder de naam BASK IT! (basketry noemen we ook wel mandenvlechten of 3D weven). Het doel is het opbouwen van een kennisreservoir waarmee de reikwijdte en artistieke mogelijkheid van basketry wordt verkend, uitgediept en toegepast. In de CoP brengen we makers, experts en belanghebbenden, zoals bedrijven, instituten, musea, opleidingen en participanten samen. We zijn een succesvolle samenwerking aangegaan met Adrianus Kundert, medeoprichter van Basketclub. Het jaarprogramma bestond uit lezingen, expertmeetings, masterclasses, een challenge en een expositie op de Dutch Design Week.

Naast de activiteiten rondom het jaarthema hebben we diverse projecten uitgevoerd. In samenwerking met het Fries Museum organiseerden we De Borduurschool ter gelegenheid van de tentoonstelling Haute Bordure. Op Eko boerderij de Lingehof werd voor het vierde seizoen vlas verbouwd in het kader van The Linen Project. Begin december werd de website www.thelinenproject.online gelanceerd, dit fungeert als ons expertisecentrum. Van het Fonds voor Cultuurparticipatie ontvingen we ondersteuning voor een vooronderzoek naar de geschiedenis van de blauwdruk in Nederland en of daar nieuwe toepassingen voor te ontwikkelen zijn. Van september tot december liep de tweede editie van professionaliseringstraining Crafting Business. Het programma is speciaal ontwikkeld voor makers die meer willen leren over ondernemerschap en daarbij wel wat frisse input en praktische handvatten kunnen gebruiken. Ook realiseerden we de eerste serie van Craftsklas: een uniek maakprogramma bedoeld voor leerlingen en leerkrachten van het Primair Onderwijs. De eerste serie van zes ambachten, elk bestaande uit vijf lessen, draait om de ambachten rondom de voormalige Zuiderzee en is gerealiseerd in samenwerking met het Zuidezeemuseum.

www.craftsklas.nl

Over Crafts Council Nederland

Crafts Council Nederland (sinds 2012) is het landelijk platform en expertisecentrum voor de ontwikkeling van het creatieve ambacht en de creatieve maakcultuur. Council Nederland werkt voor al haar ontwikkel- en presentatieactiviteiten samen met lokale, regionale, landelijke en internationale instellingen op het gebied van kunst, cultuur, wetenschap en educatie, met individuele makers, werkplaatsen en vakverenigingen.

Visie

CCNL pleit voor een herwaardering van de creatieve ambachtscultuur in Nederland en voor het behoud van ambachtelijke technieken. De in eeuwen opgebouwde kennis is belangrijk voor de toekomst, zeker in deze tijd van digitalisering, robotisering, massaproductie en uniformiteit. Crafts staan voor ons voor kwaliteit, creativiteit, schoonheid, duurzaamheid, menselijke touch, identiteit, diversiteit, learning by making, kennis, wijsheid, innovatie en onafhankelijkheid.

Missie

Het is onze missie een stevig fundament te bouwen voor de craftssector, zowel voor makers als voor de sector, waarbij CCNL een vanzelfsprekende en permanente positie heeft in Nederland. Crafts Council Nederland is hiervoor de aanjager en katalysator en zorgt voor ondersteuning, presentatie, ontwikkeling en verbinding.

Doelen

CCNL focust op vijf doelstellingen:

1. Ambachtelijke kennis en vaardigheden in kaart brengen, behouden en doorgeven, om te voorkomen dat zij verloren gaan. Met de gebruikelijke onderwijs- en beroepspraktijk is dat het geval.
2. Makers ondersteunen zodat zij hun maaktalenten en competenties kunnen ontwikkelen; er zijn geen andere organisaties die dit structureel en op professioneel niveau bieden.
3. Onderzoek en innovatie mogelijk maken en kennisgebieden verbinden, om de vooruitgang in de sector te stimuleren.
4. Een podium bieden zodat de craftssector zichtbaar wordt en een groot publiek er kennis mee kan maken.
5. Inzetten van crafts ten behoeve van alternatieve scenario's voor leefomgeving, werken en consumeren, met respect voor en in verbinding met de aarde en andere culturen.

Met het stellen van deze doelen brengen we een cyclische beweging op gang:

- Kennis inventariseren en doorgeven, hierdoor wordt onderzoek en innovatie mogelijk gemaakt
- Innovatie delen en zichtbaar maken
- Kennis verbreden naar maatschappelijke vraagstukken, hierdoor worden nieuwe kennis en vaardigheden ontwikkeld

Personeel

Het kernteam werkt op projectbasis en bestaat in 2021 uit Marion Poortvliet, Willemien Ippel en Guusje Heesakkers. Er wordt samengewerkt met een pool van zelfstandigen zoals een boekhouder, webontwikkelaar, tentoonstellingsvormgever, filmmaker en fotograaf. De grafische vormgeving en brandidentiteit is in handen van Daniël Maarleveld.

Marion Poortvliet is lid van de board of directors van World Crafts Council Europa en draagt als zodanig bij aan de zichtbaarheid en professionalisering van de Europese craftssector. Ze was aanwezig bij de General Assembly in september in Dublin. Willemien Ippel gaf voordrachten tijdens Match Making Day in Bokrijk (België), de Skopje fashion week ter gelegenheid van de Responsible fashion series, de Iran Craftweek en voor de Vrienden van het Textielmuseum in Tilburg.

Communicatie

Communicatie is een belangrijk onderdeel van de dagelijkse werkzaamheden van CCNL, het draagt bij aan de realisatie van de doelstellingen. De wijze waarop CCNL communiceert is informeel en toegankelijk. Door middel van storytelling en best practices op de website en via social media presenteren we excellente makers, presenteren we excellente makers en delen we informatie uit het werkveld. informatie uit het werkveld. We inspireren, informeren en tonen de rijkdom en het belang van het creatieve ambacht. In 2021 is de beeldredactie aangescherpt, de foto's vormen met elkaar een goede representatie van waar CCNL voor staat.

We hebben dit jaar de 10.000 volgers behaald op Instagram. Het grootste deel is tussen de 25-34 jaar (34%) en 35-44 jaar (25%). 81% is vrouw. In 2021 stuurden we 7 nieuwsbrieven uit naar 2500 abonnees.

BASK IT!

Basketry is een van de oudste technieken die de mens ontwikkeld heeft; sporen van vlechtwerk verwijzen naar wel 29.000 jaar geleden. Het is een 3D constructietechniek waarbij de maker met beide handen en slechts een paar gereedschappen een driedimensionale vorm creëert. Daarmee is het maken bij uitstek een proces dat hand in hand gaat met het ontwerpproces.

Doelgroepen

De makers zijn het hart van Crafts Council Nederland, zij zijn onze primaire doelgroep en zijn te verdelen in:

- Maker-designers, zij staan voor inspiratie, innovatie, nieuwe technieken, toekomstmakers.
- Techniekspecialisten, zij staan voor diepe technische kennis, gericht op de meer traditionele ambachtelijke technieken.

Onze secundaire doelgroep is het geïnteresseerde publiek. Deze groep zorgt voor maatschappelijk bewustzijn over het belang van crafts, zorgt voor een breed draagvlak en is consument.

Onze stakeholders zijn musea, Rijksdienst Cultureel Erfgoed, onderwijs, wetenschap, gemeentes, bedrijfsleven, presenterende instellingen, opdrachtgevers en overheid. Onze stakeholders hebben belang bij een vitale craftssector.

Bestuur Crafts Council Nederland

We hebben in 2021 afscheid genomen van onze voorzitter en Arjo Klamer en lid Pieter Matthijs Gijsbers. Het nieuwe bestuur bestaat uit:

Voorzitter: Désirée Majoor, toegetreden april 2021

Secretaris: Esmé Hofman, toegetreden juni 2021

Penningmeester: Margreeth Reffeltrath, toegetreden maart 2020

Elk bestuurslid wordt voor twee jaar benoemd. Daarna kan er verlenging plaatsvinden. Een bestuurslid kan maximaal acht jaar een functie in het bestuur bekleden. Er is een rooster van aftreden. Het bestuur is eindverantwoordelijk. Hiertoe wordt het bestuur in voldoende mate geïnformeerd door de directie, daarover zijn afspraken gemaakt in het directiestatuut. Het bestuur en de directie vergaderen tenminste drie keer per jaar. Aan het begin van elk jaar worden de vergaderdata vastgesteld. Onderwerpen die jaarlijks aan de orde komen zijn: voortgang van activiteiten, strategie, begroting, goedkeuring jaarcijfers, financiële positie en het algemeen functioneren van de organisatie. Bestuursleden vermijden elke vorm van belangenverstrengeling. Mochten er tegenstrijdige belangen zijn dan wordt dit op een open en zorgvuldige wijze tijdens de vergadering besproken. Minimaal één keer per jaar wordt hieraan in de vergadering aandacht besteed, of zo vaak als het onderwerp zich voordoet.

Code Cultural Gouvernance

Stichting Crafts Council Nederland werkt volgens het bestuursmodel voor een kleine organisatie. Het bestuur en de directie hanteren de Code Cultural Governance als leidraad voor hun werkwijze, hierin zijn de rechten, plichten en verantwoordelijkheden van de organisatie en het bestuur vastgelegd. Zo wordt voorkomen dat het bestuur en directie plaatsnemen op elkaars stoel. In het directiestatuut staan nadere regels over de bevoegdheden en besluitvorming van de directie. De inhoud is in overeenstemming met het bestuursreglement.

Het bestuur houdt toezicht op het functioneren van de organisatie en op het behalen van de doelstellingen. De directie is inhoudelijk expert en zorgt voor het dagelijks goed functioneren van de organisatie en voor het naleven van de doelstellingen. De directie maakt hiertoe beleid, zorgt voor financiering en voert het beleid samen met haar team uit.

Code Fair Practice

Crafts Council Nederland werkt volgens het 'nieuwe werken'. Ieder heeft de verantwoordelijkheid en het vertrouwen om te bepalen waar en wanneer het werk gedaan wordt. Deze werkwijze heeft als effect dat medewerkers met plezier hun taken uitvoeren en dat ze intrinsiek gemotiveerd zijn. We verwerven inkomsten vanuit de overheid (culturele fondsen), uit externe opdrachten en uit publieksinkomsten. De inkomsten zijn veelal projectgestuurd. Crafts Council Nederland hanteert een interne gedragscode die de principes van de Fair Practice Code omarmt: solidariteit, transparantie, duurzaamheid, diversiteit en vertrouwen. Ze past deze optimaal toe in de praktijk.

Een eerlijke prijs voor werkzaamheden is in de culturele sector een enorme uitdaging, zeker in tijden van de pandemie. Als de inkomsten tegenvallen, wordt niet zelden de tering naar de nering gezet waardoor er veel meer tijd gestopt wordt in de werkzaamheden dan in redelijkheid gevraagd kan worden. Als we naar de makers kijken zien we dat zij het lastig hebben omdat nauwelijks een eerlijke prijs voor de werkzaamheden en producten betaald wordt. Dit geldt niet alleen voor Nederlandse ambachtsmensen maar ook voor makers in lagelonen landen. We zullen ons als consumenten moeten realiseren dat het merendeel van de producten die we dagelijks gebruiken nog altijd handgemaakt zijn. Hoewel het vaak niet meer ónze handen zijn, kunnen we onze ogen niet sluiten voor arbeidsomstandigheden waaronder onze luxe tot stand komt.

Code Diversiteit en Inclusie

Crafts worden over de hele wereld beoefend, ze overstijgen de taal- en landgrenzen en zijn van nature verbindend: het put uit dezelfde oerbron. Crafts Council Nederland werkt samen met mensen en organisaties die de potentiële diversiteit van het werkveld representeren en inclusieve standpunten innemen. Met onze activiteiten creëren we ruimte voor verschillende én nieuwe perspectieven. In onze tentoonstellingen en projecten werken we samen met zowel de oudere- als de jongere generatie makers, van verschillende culturele achtergronden. Daarmee tonen we een brede meerstemmigheid.

Ons publiek is divers en de programmaonderdelen zijn makkelijk toegankelijk. Bij onze activiteiten hebben we zowel oog voor de beginnende als voor de gevorderde maker. Voor het algemene publiek zijn actieve en receptieve participerende mogelijkheden.

Ambacht wordt vaak geassocieerd met laagopgeleid. Door (her)waardering van ambacht dragen wij automatisch bij aan versterking van de positie van praktisch opgeleiden. Juist in de cultuursector waar veel aandacht voor cognitieve en/of emotionele aspecten is, is dit een belangrijke aanvulling.

CCNL streeft ernaar een organisatie te zijn die de samenleving weerspiegelt, zowel op inhoudelijk vlak als binnen de organisatie zelf. Inclusie staat hierbij hoog op de agenda.

Crafts Council Nederland

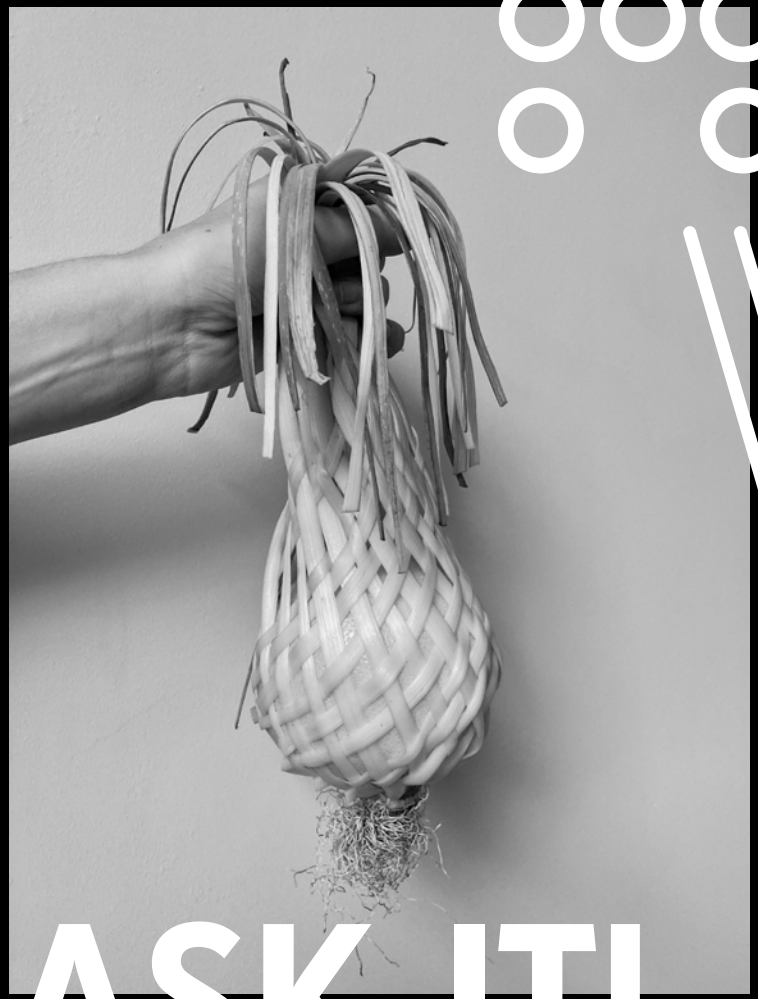

BASK IT!

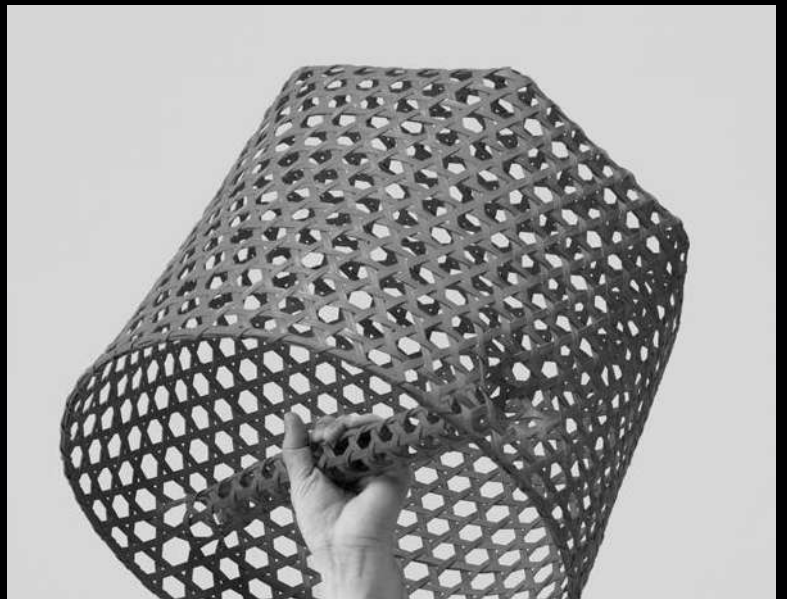

BASK IT!

Met BASK IT!, letterlijk vertaald als 'koester het', onderzochten we het belang van het mandenvlechten voor deze tijd en gingen we op zoek naar de innovatieve mogelijkheden van deze eeuwenoude techniek. Dit deden we door middel van talks, expertmeetings, masterclasses, een challenge en de expositie HOW&WOW BASK IT! tijdens Dutch Design Week in Eindhoven.
Basketry of mandenvlechten is een 3D constructietechniek waarbij de maker met beide handen en slechts enkele gereedschappen een driedimensionale vorm creëert. Daarmee is het maken bij uitstek een proces dat hand in hand gaat met het ontwerpproces. Door de artistieke mogelijkheden is de techniek populair bij designers, maar bij de meeste van hen ontbreekt het aan informatie en diepe technische kennis.

We werkten hiervoor samen met de externe curator Adrianus Kundert. Hij richtte tijdens de eerst lockdown in maart 2020 Basketclub op. Basketclub groeide binnen korte tijd naar meer dan 23.000 volgers op Instagram. Kundert is sinds 2016 verbonden aan Crafts Council Nederland, in het kader van ons project Sharing Blue was hij een maand in residentie in Japan.

Activiteiten BASK IT!

Talks

Adrianus Kundert sprak over Basketclub waarvoor hij samen met Jamie Wolfond het initiatief nam. Elke maand posten ze een emoji op Instagram waarvoor een geselecteerd aantal designers een mand vlecht. Voorbeelden van een emoji zijn een poes, een stokbrood en een sneeuwvlok. De resultaten worden ook weer gedeeld op Instagram. De Basketclub moedigt zo wereldwijd makers aan om te vlechten en om de reikwijdte van de techniek te verkennen door nieuwe materialen en toepassingen.

Koos Rauws is gespecialiseerd in de geschiedenis van de vlechtkunst. Hij schetste een beeld van de historische context van vlechtwerk en de waardering die bijvoorbeeld spreekt uit de gedetailleerde weergave op de ivoren troon van bisschop Maximianus van Ravenna uit de vijfde eeuw.

Esmé Hofman is vlechtvormgever, ze vertelde op een visuele manier over haar beroepspraktijk, de potentie van het vlechten en de uitdagingen van het ambacht voor de toekomst.

Talk 2 Dutch Basketry

1 april 2021

José Schilder, eigenaar van mandenmakerij de Mythe en bestuurslid van de Nederlandse vereniging van vlechters, sprak over de groei, oogst, verwerking en toepassingen van wilgentenen. Een aantal jaren geleden zijn zij en haar man zich toe gaan leggen op het maken van baren en grafmanden. Door het duurzame karakter en de mooie vormgeving is er veel vraag naar het product.

Lex Roeleveld is heggenvlechter en sprak over de revitalisering van het heggenvlechten als ambacht en hoe daar in Engeland, waar hij veel werkt, veel aandacht en waardering voor is. In het Nederlandse landschap zijn alleen nog de relicten over van een eens prachtig landschap zonder prikkeldraad en stalen hekken.

Chris Kabel vertelde over hoe de vlechttechniek zijn werk als ontwerper beïnvloedt. Intrigerend was zijn vraag: 'wat is een mand, kan je daar bijvoorbeeld in wonen?'

Talk 3 Global basketry

Connecting and appropriation
29 april 2021

De vier sprekers uit Hong Kong, Ghana, Colombia en Zimbabwe spraken over hun erfgoed, de verschillende soorten vlechttechnieken, het gebruik van lokale materialen en hoe ze hun bedrijf opgezet hebben. Aan de orde kwamen de volgende vragen: 'hoe belangrijk zijn de ambachtsmensen voor hun onderneming?', 'is er invloed van de koloniale geschiedenis in hoe het vlechtwerk uit hun landen ontvangen wordt?', 'hoe bereken je een eerlijke prijs en wat kunnen wij daar als consument aan bijdragen?'

Gregory MacCarthy oprichter van Baba Tree Basket Company, Ghana.

Ana Maria Calderón Kayser, directeur van Ames, Colombia

Georgina Mubako, mededirecteur van Craftszim, Zimbabwe

Penelope Luk, curator van Crafts on Peel, een high end galerie, Hong Kong.

Talk 4 Future of Basketry

20 mei 2021

Deze talk ging over een toekomst voor basketry, waarbij het belang van de techniek veel verder strekt dan het maken van gebruiksvoorwerpen.

Amandine David sprak over traditionele ambachten en digitale productie. Sinds een jaar werkt David samen met Esmé Hofman aan de verbinding tussen nieuwe technieken als 3D printen en materialen als plastic en de traditionele vlechttechnieken.

Henriëtte Waal introduceerde Maristanis, een project in de wetlands van Sardinië met als doel het unieke Sardijnse vlechtambacht te behouden in combinatie met het bevorderen van natuurbeheer en toerisme.

Designer **Evey Kwong** benadrukte het belang van culturele uitwisseling bij het leren van mandenvlechten, als ook het plezier in maken in de verbinding met de natuur.

craftscouncil.nl/bask-it-talks/

Challenge

Samen met Basketclub organiseerden we een online challenge rondom de emoji 'stekker'. Er waren 59 inzendingen waaruit 15 deelnemers werden gekozen om hun werk te presenteren in onze tentoonstelling BASK IT! tijdens Dutch Design Week. Deelnemers waren jonge talenten zoals de pas afgestudeerde Lou Cruard tot en met de meer gevestigde namen als Bertjan Pot. Inzendingen kwamen onder andere uit Japan, Colombia, Berlijn en Den Haag.

De challenge werd ook opgepakt door Mbo-opleiding Sint Lucas uit Boxtel. Zij brachten een bezoek aan onze expositie en hebben daarna diverse werken gemaakt.

craftscouncil.nl/bask-it-challenge/

Dutch Design Week HOW&WOW BASK IT!

Van Dutch Design Foundation kregen we een grote (300 m2) plaats in het Micro-lab toegewezen, een nieuwe locatie op Strijp-S.

Adrianus Kundert, de mede-curator van de tentoonstelling, was verantwoordelijk voor het tentoonstellingsontwerp dat bestond uit meer dan 1800 witte verhuis-dozen waarmee platforms en wanden werden gebouwd. De dozen schonken we na afloop aan de voedselbank. De tentoonstelling bestond uit drie delen; een ambachtelijk deel waar aandacht was voor de meer klassieke manier van vlechten (HOW). Zoals de bijenkorven van imker Rob van Hernen, de grafmand van mandenmakerij de Mythe en de bruiklenen van het Nationaal vlechtmuseum zoals de gevlochten politieschild, de mattenklopper en de wieg. In deel twee toonden we het werk van de designers van de Basketclub. Het was de eerste fysieke presentatie van de Basketclub dat tot dan toe alleen op Instagram te zien was. Het was een indruk-wekkende presentatie waar het plezier van af spatte (WOW).

Deel 3 bestond uit werk van individuele ontwerpers. In samenwerking met de Nederlandse vereniging van vlechters was er elke dag een vlechter aan het werk, met specialisme in fijnscheenwerk, stoelenmat-ten, rotanvlechten, coiling, wilgentenen-vlechten etc.

Deelnemers

Greatminor, SCMP Design Office, Evey Kwong, Nathalie Miebach, Studio Satël, Esther Van Schuylenbergh, Dach&Zephir, Garth Roberts, Esmé Hofman, Shigeki Fujishiro, Carole Baijings, Sebastian Herkner, Clara von Zweigbergk, Chris Kabel, Rein Reitsma, Jamie Wolfond, Bertjan Pot, Michael Schoner, Rebecca Collins, Christopher Specce, Lois Walpole, Samy Rio, Earnest Studio, Simone Post, Adrianus Kundert, Lou Cruard, Renaud Defrancesco & Anne Bertoncini, Anaïs Godefroy, Yuki Hidano, Hsiao Fong, Koos Rauws, Tamara Orjola, Lenny Stöpp, Rik van Veen, Emma Cogné, Léa Mazy, Thomas van der Sman, Ineke van der Sommen, Francisco Jaramillo, Rebecca Colins, Hella Jongerius, Amadine David, Rob van Hernen, Mandemakerij de Mythe, Ames, Nationaal Vlechtmuseum Noordwolde, Dedon, Babatree Baskets

Vlechters: José Schilder, Mieke Langenhui-zen, Rien Stuijts, Judith Schuiterd, Matthea Cremers, Jefke Geysels en Jeanny Bouwen, Hans Engberts.

Partner in DDW Talk Sustainable Products

Crafts Council Nederland was content partner in de DDW talk Sustainable Products. Centraal stond de vraag ‘welk materiaal en welke crafts kunnen zorgen voor een betere toekomst?’ Voor dit thema vroegen we Chris Kabel, designer-maker en enthousiast lid van Basketclub en Said Belhadj, ondernemer en ontwikkelaar van Raphia duurzame schoenen. De talk werd gemodereerd door Fabio Colturri, Head of Content van DesignWanted.

Expertmeetings

Er zijn twee expertmeetings georganiseerd. De eerste vond live plaats tijdens de jaarvergadering van de vlechtvereniging in Appeltern, waarbij 75 mensen aanwezig waren. Het was een eerste verkenning rondom kennisoverdracht en opvolging. De vlechtwereld vergrijst, en hoewel er een goede boterham te verdienen is, is het vlechten als beroepsbeoefening vrij onbekend. De tweede expertmeeting vond plaats in samenwerking met de Dutch Design Week als onderdeel van hun lezingen programma. De derde expertmeeting was online, net na Dutch Design Week met een kleine afvaardiging van de vlechtvereniging. Het demonstreren op DDW had een enorme meerwaarde om het verhaal van het vlechten aan een groot en zeer geïnteresseerd publiek te vertellen. Er is interesse om de community of practice concreet vorm te geven. De vlechtvereniging doet hiervoor een voorstel.

Masterclasses

We organiseerden de volgende masterclasses:

Vlechten met Esmé Hofman

5, 6 juni - in Wapse Drenthe,
6 deelnemers

Esmé Hofman is meester fijnscheen-vlechtster maar ze beheerst eigenlijk alle vlechttechnieken. Door haar onovertroffen expertise werkt ze vaak samen met kunstenaars en designers. Dat werkt inspirerend naar beide kanten. Tijdens deze masterclass werkten de deelnemers aan hun eigen leerdoelen en uitdagingen.

Wilgentenenvlechten met José Schilder

9, 10 juli - in Zuidschermer
Noord-Holland, 6 deelnemers

José Schilder is specialist op het gebied van wilgentenen vlechten. In Zuidschemer waar haar bedrijf de Mythe gevestigd is, verbouwen zij en haar man Jan hun eigen wilgentenen. Manden van wilgenteen zijn de meest lokale manden die er in Nederland te vinden zijn. Het vlechten van een mand vergt veel oefening, tijdens deze twee dagen leerden de deelnemers de basis van het mandenvlechten, er werd hen uitgelegd hoe het materiaal groeit en hoe het bewaard en verwerkt wordt. Gevorderden konden hun eigen ontwerp vlechten

Bijenkorf Coiling met Rob van Hernen

17, 18 juli - In Wezep
Gelderland, 6 deelnemers

In deze masterclass leerden de deelnemers alles over de techniek van het coilen. Het basismateriaal voor een korf is meestal stro, dat tegenwoordig veelal gebonden wordt met rotanproducten. Van Hernen is bekend door het gebruik van bramen, boombast en boomwortels en gespleten wilgentenen. Als enige beroepsmatige korfimker in Nederland bezit Rob ongeveer 700 korven, vooral historische korven uit de periode 1920 tot 1950. Hij heeft zelfs een aantal zeer oude exemplaren van vóór 1850.

Biezen vlechten met Mieke Langenhuizen

13, 14 november in Veldhoven,
Noord-Brabant 2 deelnemers

Biezen zijn een oorspronkelijk inheemse plant die graag met de voeten in het water staat. Mieke Langenhuizen gebruikt de in Nederland gekweekte of de Engelse biezen. De bies werd vroeger vooral gebruikt om stoelen mee te matten maar ze zijn ook heel goed bruikbaar voor andere soorten vlechtwerk. Om het materiaal in de vingers te krijgen, wordt er begonnen met een platte vorm om daarna te vlechten, en gebruik te maken van twining, plaiting en cordage.

Kettingkruisen met Marieke Kranenburg

20 november - in het NOM, Arnhem
6 deelnemers

In de Andes weven Peruaanse en Boliviaanse stammen smalle banden als decoratieve randafwerking. De meest voorkomende versiering is een kokervormig bandje met een oogpatroon. De techniek is een combinatie van vlechten en weven. Eerst vlecht je de kettingdraden en dan weef je er een inslag doorheen. Minder bekend zijn de platte banden die je kunt maken. In deze platte banden kunnen diagonale lijnen worden gemaakt door de kettingdraden in eenheden van vier te kruisen. Elke eenheid van vier draden bestaat uit twee lichte en twee donkere draden. Er zijn twee soorten lijnen mogelijk: van linksonder naar rechtsboven en van rechtsonder naar linksboven. Het eenvoudigste patroon is een zigzag van acht kettingdraden. Meer gecompliceerde patronen kunnen worden gemaakt door een bredere ketting te op te zetten of door meerdere kruisingen achter elkaar te maken en gebruik te maken van het ‘geheugen van de ketting’.

Vanwege de nog altijd geldende voorzichtigheid rondom corona namen er minder mensen deel aan de Meet the Masterclasses waardoor de inkomsten achterbleven.

Evaluatie en impact

Voor Crafts Council Nederland was het de eerste keer dat we ons een jaar lang met één ambachtelijke techniek bezighielden en daar de mogelijkheden voor Nederland voor onderzochten. Het doel was om een Community of Practice op te zetten rondom het vlechten.
Er zijn vele interessante discussies gevoerd over wat een toekomst voor de mandenvlechttechniek zou kunnen zijn. Eén jaar blijkt veel te kort om de mogelijkheden ten volle te benutten.

Impakt voor de ambachtelijke vlechters

Binnen de Nederlandse vereniging van vlechters zijn zowel professionals als hobbyisten actief; zij zien voor zichzelf geen rol om de sector te professionaliseren bijvoorbeeld door een vlechtschool te beginnen of om georganiseerd en afgestemd cursussen aan te bieden. Vlechters die professioneel bezig zijn, hebben meestal meer dan voldoende werk. Er is dus een toekomst in het vlechten als je bereid bent hard te werken en (een paar jaar) in de leer te gaan. Er is een nationaal vlechtmuseum in Noordwolde maar die zijn vanwege financiële en organisatorische beperkingen helaas niet in staat om deze rol op zich te nemen.
Er zouden afspraken met het MBO en de associate degree van het HBO gemaakt kunnen worden voor het ontwikkelen van een (langdurige) samenwerking.

Impakt voor de Designers

Sommige designers van de Basketclub zijn technisch zeer begaafd in het vlechten. Ontwerpers als Bertjan Pot en Chris Kabel verdiepen zich in het driedimensionaal weven en zijn als specialist te beschouwen. Andere designers verkenden voor BASK IT! de techniek zonder de ambitie om er een specialist in te worden maar wel als een manier om te experimenteren met niet natuurlijke materialen. Hun materiaalgebruik is kleurrijk en meestal niet natuurlijk (in tegenstelling tot de ambachtelijke vlechters). Een aantal designers als Adrianus Kundert, Don Kwaling en Maaike Gottschall volgden een of meerdere meet the masterclasses in het kader van BASK IT!

Vlechters x Designers

Hoewel er veel waardering was voor de tentoonstelling is er nog wel een weg te gaan om de werelden van de ambachtelijke vlechters en de in vlechten geïnteresseerde designers te verbinden. We hebben dit geprobeerd door de verschillende onderdelen in het programma van BASK IT! waarmee we de weg geopend hebben voor designers om les te nemen bij vlechtspecialisten en hopelijk ook voor vlechters om samenwerking te zoeken met designers. De eerste bemoedigende resultaten zijn de meerdaagse masterclasses die we naar aanleiding van BASK IT! organiseerden bij de academies in Den Haag en Maastricht.

Educatie

In Nederland is er geen opleiding om de techniek van het mandenvlechten te leren. Er zijn in Europa nog twee full time opleidingen: in Lichtenfels, Duitsland en de l'Osiériculture et de la Vannerie in Fayl-Billot. Voor de masterclasses van Crafts Council Nederland was veel belangstelling, maar ze waren door de korte duur niet toereikend als opleiding. Het Belgische model, een meester-gezel traject, zou mogelijk een oplossing zijn voor het opleidingshiaat. Jeanny Bouwens en haar zoon Jefke Geysels kregen in dit verband een budget van € 25.000 van de Belgische overheid om zelf kennis 'in te huren'. Ze gingen in de leer bij Esmé Hofman.

Naar aanleiding van BASK IT! vroegen Maastricht Institute of the Arts (MIA) en KABK in Den Haag ons een lesprogramma te maken.

Voor Maastricht Institute of the Arts (MIA) verzorgden we een driedaags programma voor 55 studenten onder leiding van Jeanny Bouwen, Lex Roeleveld en Evey Kwong.

Voor de KABK in Den Haag verzorgende we een driedaags programma voor 25 studenten onder leiding van Mieke Langehuizen.

Basketclub

De samenwerking met Basketclub/ Adrianus Kundert was een enorm succes. Op de Dutch Design Week werden de meer dan tachtig werken van designers van over de hele wereld voor het eerst live getoond en in onderling verband gezet. In tegenstelling tot het meer traditionele vlechtwerk was dit onderdeel van de tentoonstelling kleurrijk en vrolijk, verrassend in materiaalgebruik en vorm.

Internationaal

De wereldwijde pandemie verhinderde ons om live lezingen te organiseren, en hoewel we in het begin aan Zoom moesten wennen, bood het onvermoede mogelijkheden. Zo konden we veel gemakkelijker internationale sprekers uitnodigen. Tijdens onze vierde talk schakelden we tussen Zimbabwe, Hong Kong, Ghana en Colombia. Het was bijzonder te merken hoe problemen met opvolging, het overdragen van technieken, innovatie, het verlies van cultureel erfgoed en de kwaliteit van materiaal zijn een wereldwijde uitdaging. We maakten kennis met Crafts on Peel (Hong Kong), Babatree baskets (Ghana), Handcrafts Zimbabwe en Ames uit Colombia. Met Crafts on Peel wordt (corona dienende) een samenwerking opgezet waarbij Chris Kabel waarschijnlijk een van de eerste ontwerpers zal zijn. Via de ambassade van Colombia in Nederland gaan we een samenwerking opzetten met Artesanias de Colombia (een vereniging ter bevordering van de bijzondere en hoogwaardige ambachten van Colombia). Op Dutch Design Week leidden we de Hochschule Berlin rond. Ineke Hans geeft hier les.

Publiciteit

Gedurende het jaar hebben we voornamelijk gecommuniceerd via onze eigen kanalen: website, Instagram, Facebook, LinkedIn en nieuwsbrief. We zijn sterk gegroeid in onze following. In 2021 bereikte we de 10.000 volgers op Instagram. Het Instagram kanaal van Basketclub (onze samenwerkingspartner) heeft de uitingen gedeeld en geactiveerd via de kanalen van de deelnemende makers. We hebben een Instagram highlight gemaakt met een deel van de publiciteit. Zie 'DDW '21': https://www.instagram.com/craftsnl/

Diverse media publiceerde over de HOW&WOW BAKS IT! expositie:

- In Interior: **aninteriormag.com/the-20th-edition-of-dutch-design-week-made-the-case-for-a-more-optimistic-future/**
- BNO: **bno.nl/blog/artikelen-10/post/dutch-design-week-blog-4-820**
- Dutch Design Week: **ddw.nl/nl/magazine-archief/731/van-emoji-tot-mand-bask-it**

We zijn gevraagd door boekhandel Atheneum Polak in Amsterdam om tijdens Dutch Design Week een etalage in te richten in het teken van BASK IT!
Tijdens Dutch Design Week hebben we 2500 A5 kaarten met informatie over BASK IT! en Crafts Council Nederland uitgedeeld aan bezoekers.

Financiën

Dankzij de genereuze bijdragen van het Fonds voor Creatieve Industrie en het Prins Bernhard Cultuurfonds konden we BASK IT! organiseren. We moesten zorgvuldig omgaan met de financiën en mede omdat het lang onzeker was of Dutch Design Week live door kon gaan, vielen de inkomsten door sponsorwerving tegen. Dedon, een designbedrijf uit Duitsland heeft een financiële bijdrage gegeven voor de tentoonstelling.

Overige projecten 2021

De Borduurschool

Crafts Council Nederland verbindt sinds haar oprichting ambachtelijke kennis en kunde met de jongere generatie; zij die het graag willen leren maar vaak geen idee hebben waar deze kennis te vinden is. In 2021 hadden we extra aandacht voor de borduurtechniek en startten we de borduurschool. Aanleiding hiervoor was de tentoonstelling Haute Bordure in het Fries Museum die in het voorjaar plaatsvond. De borduurschool heeft tot doel de vitale kennis van de borduurtechniek samen te brengen, uit te wisselen, over te dragen en toe te passen om daarmee generaties en culturen te verbinden, uitvoering en technieken te innoveren en de individuele expressie in deze techniek te bevorderen.

Masterclasses

8 deelnemers per class

- 5, 6 juni Fries witwerk door Marcella van Oost
- 12, 13 juni de basis van het goudborduren door Hester Denissen
- 19, 20 juni Haute Couture en Free style borduren door Desiree Hammen
- 26, 27 juni Zaans stikwerk door Majo van der Woude
- 3, 4 juli Chinees borduren door Ien Rappoldt
- 10,11 juli tamboereren door Marjolein van der Heide

10, 11 september Borduurtechnieken uit het Midden-Oosten door Fatima Abbadi

Workshops

Gemiddeld 15 deelnemers per workshop

- 21 februari introductie Hongaars borduren door Sarah Pedlow (online)
- 7 maart introductie Portugees borduren door Sarah Pedlow (online)
- 28 maart borduursteken voor beginners door Theodoor Adriaans (online)
- 18 april introductie Oekraïens borduren door Sarah Pedlow (online)
- 20 juni passement maken met Marjolein van der Heide (online)
- 9 juli vrij borduren met Lily Kleipool

Lezingen

Online

- 21 februari What is embroidery? lezing door Gilian Vogelsang-Eastwood (50 deelnemers)
- 25 februari Over de tentoonstelling Haute Bordure door Eveline Holsappel (95 deelnemers)
- 25 april Over de tentoonstelling Haute Bordure door Eveline Holsappel (442 deelnemers)
- 10 juni the untold story of IA, the Romain blouse by Andreea Diana Tanasescu (45 deelnemers)
- 17 juni traditional streekdrachten uit zuidwest China door Ien Rappoldt (40 deelnemers)
- 24 juni Embroidery from the Middle East a conversation with Fatima Abbadi (35 deelnemers)

De borduurschool werd mede mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van de Iona stichting. De oprichtster van deze stichting; Ernee 't Hooft, was een begenadigd tekenaar en borduurster.

Overige masterclasses en workshops

- 10 januari, 14 februari, 8 mei Dorset knoop door Katja van der Steen (online)
- 1 mei Visible mending door Celia Pym (online)
- 9 mei Death Head knoop door Katja van der Steen (online)
- 17, 18, 19 september Basiscursus Weven door Anneke Kersten en Marleen Jongen i.s.m. het Nederlands Openluchtmuseum, Arnhem
- 15 t/m 17 en 29 t/m 31 oktober Linnen Weven door Eva Klee
- 7 oktober Oprokkenen van vlas door Heleen Lorijn, Zelhem

The Linen Project

In 2021 werd op Ekoboerderij de Lingehof voor het vierde seizoen vlas verbouwd. Sinds twee jaar wordt dit door een groep stewards (30) gedaan. Zij zijn verantwoordelijk voor het zaaien, wieden, oogsten en verwerken. Vanwege de geringe omvang het land kan en wordt het hele proces met de hand gedaan. In oktober presenteerden we the Linen Project tijdens Dutch Design Week in de locatie van Atelier NL in Eindhoven. Het werk van de linenstewards Heleen Klopper, Maaike Gottschal, Kelly Konings, Marieke van Mieghem, Hans Hutting, Loes Schepens en Henrike Gootjes stond centraal. Van de gemeente Arnhem ontvingen we een subsidie voor het ontwikkelen van een aantal verdienmodellen die medio 2022 gepresenteerd worden. Begin december werd de website www.thelinenproject.online gelanceerd, dit fungeert als ons expertisecentrum.

Stewards 2021: Lenn Cox, Henrike Gootjes, Willemien Ippel, Marieke van Mieghem, Rob Velker, Melanie Bomans, Thijs Belgers, Maaike Gottschal, Heleen Klopper, Karin Wijnen, Catharina van Eetvelde, Pascale Gatzen, Jan Peter Scheen, Hans Hutting, Joan den Exter, Abel Schaminee, Janneke Zuyderwyk, Lotte Holterman, Marie Ilse Bourlanges, Maaike Roozenburg, Ellen Rooijakkers, Alice Minnaard, Gwenneth Boelens, Alexandra Polakova, Devi Pakker, Carolien Evers, Liza Prins, Samira Vogel, Leonie Vlaar

Zie ook **@_thelinenproject**

The Linen Project is een initiatief van ArtEZ Practice Held in Common en Crafts Council Nederland en wordt financieel mogelijk gemaakt door de BankGiro Loterij Fonds, het Fonds voor Cultuurparticipatie, de gemeente Arnhem, provincie Gelderland, en the European Agricultural Fund for Rural Development (EAFRD).

Blauwdruk

Van het Fonds voor Cultuurparticipatie ontvingen we ondersteuning voor een vooronderzoek naar de geschiedenis van de blauwdruk in Nederland en of daar nieuwe toepassingen voor te ontwikkelen zijn. Hiervoor gingen we op zoek naar een partnership in Duitsland omdat daar nog een aantal blauwdrukkerijen actief is. Er werd een bezoek gebracht aan Blaudruckerei Im Kattrepel in Jever om te kijken of er een samenwerking mogelijk is. De blauwdrukkerij werd in de jaren tachtig opgezet door Georg Starck die het uitbouwde en veel expertise rondom de techniek opbouwde. Ook verwierf hij een groot aantal historische stempels uit Nederland, sommige nog uit de VOC-tijd. De blauwdrukkerij is vanwege het bereiken van Starcks pensioengerechtigde leeftijd overgenomen door een jonge vrouw die zeer geïnteresseerd is in samenwerking maar op dit moment haar handen vol heeft aan het op- en uitbouwen van de blauwdrukkerij. We concentreerden ons daarom in eerste instantie op de geschiedenis van de blauwdruk in Nederland en zochten daarvoor samenwerking met Boerderijmuseum

Staphorst (in de Staphorster streekdracht wordt een doek met blauwdruk gedragen), Katoendrukkerij de Volmolen in Amersfoort (de eerste katoendrukkerij in Nederland). In januari 2022 organiseerden we voor studenten van de HKU een tweeweekse werkweek rondom blauwdruktechnieken.

Crafting Business

In 2021 organiseerde Crafts Council Nederland voor de tweede keer op rij de professionaliseringstraining Crafting Business, in Parnassos in Utrecht. Crafting Business is een programma voor makers om hun praktijk zakelijk op de rit te krijgen. Het programma is speciaal ontwikkeld voor makers die meer willen leren over ondernemerschap en daarbij wel wat frisse input en praktische handvatten kunnen gebruiken.

Tijdens de tweede editie hebben we tien makers geholpen door middel van acht dynamische, interactieve en praktische workshops. Crafting Business werd geleid door ervaren trainer Marion Beltman met aanvulling van gastdocenten met specifieke expertise: Stimuleringsfonds, Jan Schoon, Lex Pott, Arne Leliveld (Matter of Material) en Irene Vermeulen (Crafts Curator).

Deelnemers waren: Angelique Janssen, Anna Cairoli, Bas van Loo, Bianca Koevoets, Daan Simons, Jasmijn Wester en Calvin Kooiman, Karin Kerremans, Kim Blekkenhorst en Ruben van der Scheer.

Crafting Business is onderdeel van het grotere samenwerkingsverband Crafting Europe; dit project brengt negen organisaties uit acht Europese landen samen, die zich inzetten om het voortbestaan en het door ontwikkelen van de crafts voor toekomstige generaties te waarborgen. Het programma werd financieel mogelijk gemaakt door The Creative Europe Programme of the European Union en Instituut GAK.

Craftsklas

Craftsklas is een uniek maakprogramma van Crafts Council Nederland, bedoeld voor leerlingen en leerkrachten van het Primair Onderwijs. De eerste serie van zes ambachten, elk bestaande uit vijf lessen, draait om de ambachten rondom de Zuiderzee en is gerealiseerd in samenwerking met het Zuidezeemuseum. Craftsklas werkt ook samen met hedendaagse makers. Zij laten ze zien hoe eeuwenoude technieken hen inspireert tot het maken van innovatieve ontwerpen. Lees meer over Craftsklas, de technieken en lesopbouw op www.craftsklas.nl.

Makers: Adrianus Kundert, Floor Nijdenken, Ineke van der Sommen, Jan Kuperus, Jop van Driel, Lobke Desaunois, Loret Karman, Moe Kim, Pieter Wokke, Rosa de Weerd en Vera Zwagerman – Slechten.

Partners: OBS Weremere, OBS de Talenter, OBS de Beiaard, Fonds voor Cultuurparticipatie en het Zuiderzeemuseum.

Beeld credits

P1: Fan Liao (Basketclub)
P2: Jamie Wolfond x Karimoku
P3: Eduard van Wijk
P5: Fan Liao (Basketclub x CCNL)
P5: Wiesi Will
P8: Fan Liao (Amandine David)
P9: Fan Liao (Basketclub)
P10: Fan Liao (Basketclub)
P11: Esmé Hofman voor Asha Swillens
Foto: Mo Swillens
P11: Rob van Hernen
P12: Mieke Langenhuizen
P12: Masterclass Coiling
P13: Fan Liao (Basketclub)
P14: Desirée Hammen
P15: Eduard van Wijk
P16: Jop van Driel door
Theodoor Adriaans

Vormgeving: Daniël Maarleveld

Mede mogelijk gemaakt door steun van:

stimulerings fonds creatieve industrie
Fonds voor Cultuurparticipatie
Prins Bernhard Cultuurfonds
instituut gak
Creative Europe
iona stichting
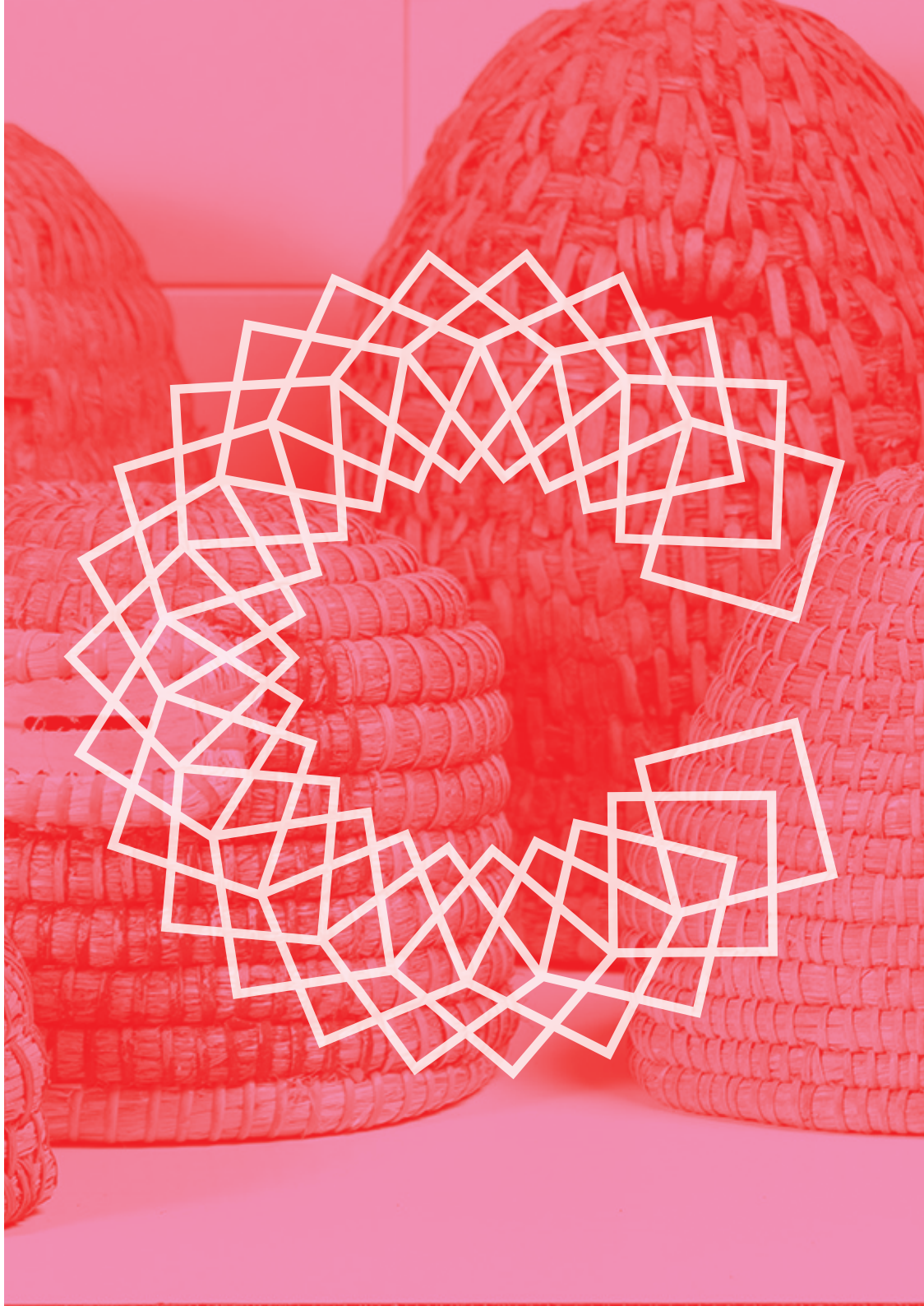
Crafts
Council
Nederland